

DE BOSCH-POLITIEK DER SOVJETS.¹⁾

door Dr. P. H. BURGERS.

Van de totale oppervlakte bosch, geschat op 934 miljoen ha, berekent het Volkscommissariaat als „werkelijk met bosch bezet” 618 miljoen ha, waarvan 150 miljoen in Europeesch Rusland. De 25 % dezer bosschen die onder de Czaren-regering aan particulieren behoorden zijn bij wet van 19 Februari 1916 alle onteigend. Daarentegen stond het Gouvernement 25 miljoen ha af aan verschillende dorpen voor plaatselijke behoeften. Men berekent aldus het Staatsbezit op 592 miljoen ha.

De Bosch-Administratie die van 1921 tot 1928 de leiding had, berekende den gemiddelden jaarlijkschen aanwas op minstens 1.2 m³ per ha, waardoor de totale jaarlijksche aangroei der bosschen in Rusland zou bedragen 710 miljoen m³. Men nam daaruit aan dat eventueel jaarlijks geoogst zou kunnen worden 500 miljoen m³ en dat men dan nog een groeiende reserve zou kweeken.

In 1929 bleek uit de cijfers van den uitvoer en uit de ramingen van het binnenlandsche verbruik dat de totale oogst slechts 100 miljoen m³ bedroeg, waaruit men concludeerde *dat jaarlijks een hoeveelheid van 400 miljoen m³ ongebruikt bleef, een hoeveelheid die het geheele wereldverbruik verre overtreft.*

Direct na de revolutie gingen circa 14 miljoen ha bosch in de nabijheid van steden en dorpen door vernieling verloren. De bevolking heeft groote behoefte aan brandhout en hout voor woningen. Bovendien rooide zij bosch om graan te verbouwen. Deze oppervlakten zijn niet meer herbeboscht en liggen grootendeels braak.

In het jaar 1921 begint de N.E.P. (Nieuwe Economische Politiek) haar werk, ook in het bosch, maar haar wet van 7 Juli 1923 die bedoelde het bosch te vrijwaren voor verdere vernieling had slechts weinig in vloed omdat de politiemacht voor de uitvoering daarvan onvoldoende was. De N.E.P. had tot opdracht de export met alle middelen te vergrooten

---

¹⁾ In hoofdzaak naar een artikel van Carlos Pitter in het Spaansche tijdschrift „Montes e Industrias” en met cijfers van het „Volkscommissariaat van Landbouw”.

maar zij miste de macht om de exploitatie op groote schaal zelf ter hand te nemen. Zij heeft daarom concessie's verleend aan buitenlandse maatschappijen, meest Duitsche, o.a. aan de bekende „Mologa” die meer dan 800.000 ha toegewezen kreeg. Deze maatschappijen, volkomen op kapitalistische leest geschoeid, namen de exploitatie snel ter hand. Zij waren aan eenige voorwaarden gebonden, o.a. dat zagerijen ingericht werden. Door deze werkwijze nam de export snel toe zoo als uit de volgende cijfers kan blijken.

Jaar	Uitvoer van gezaagd hout (m ³)
1922	1.007.000
1923	2.175.000
1924	3.377.000
1925	3.715.000
1926	3.175.000
1927	4.207.000
1928	5.846.000

Aan deze kapitalistische werkwijze werd in 1928—1929 een einde gemaakt door de organisatie voor het Vijfjaarsplan. In die N.E.P.-periode van 1922 tot 1928 werd de productie van steenkool verhoogd van 29.5 miljoen tot 34.1 miljoen ton, die van petroleum van 9.3 miljoen tot 11.5 miljoen ton. Daarentegen moest het Sovjet-bestuur den uitvoer van graan waarvan het oorspronkelijk groote verwachtingen had, vrijwel stil leggen, ondanks alle scherpe politie maatregelen.

Een en ander bracht de regeering ertoe om het reusachtige plan ter hand te nemen dat in vijf jaar uitgevoerd moest worden en daarom bekend werd als het „Vijfjaarsplan”.

Om in het bezit te komen van de noodzakelijke geldmiddelen moest op alle wijzen de export vergroot worden. Aan de productie van petroleum en steenkool is een zekere limiet gesteld, aan den uitvoer van graan is niet meer te denken, althans voorloopig niet en niet op die schaal die noodig zou zijn. Slechts aan de productie van hout schijnt praktisch geen grens gesteld te zijn. Het Vijfjaarsplan baseert zich aldus voor de verkrijging van buitenslandsch geld in hoofdzaak op de levering van hout.

De productie van hout bedroeg in 1928 127.7 miljoen m³ en moest opgevoerd worden tot 161 miljoen m³ in 1933.

De 5.8 miljoen m³ uitvoer aan gezaagd hout moest in 1933 stijgen tot 52.7 m³. Verder moesten celstof-fabrieken gebouwd worden die in 1933 zouden produceeren 858.000 ton cellulose.

Het aantal zagerijen moest in dien tijd van 500 op 1000 gebracht worden.

Dit geweldige plan is methodisch doordacht en werd door een uitvoerige organisatie ter hand genomen. Vermoedelijk

zijn de gestelde hoeveelheden niet geheel bereikt maar de ontwikkeling van een dergelijke hout-industrie loopt nu eenmaal langzamer dan die van mijnen of petroleumbronnen en het volgende Vijfjaarsplan moet in ieder geval de productie tot een ontstellende hoogte kunnen opvoeren.

Het plan is gebaseerd op de exploitatie van de Staatsbossen in eigen beheer.

De Sovjet ging zeer terecht uit van een grondige inrichting van *het onderwijs*.

Bij wet van 24 November 1929 werd het bekende Boschbouw-Instituut te Leningrad opgeheven en vervangen door de „*Technische Boschbouw-Academie*”. De meeste leerkrachten die het instituut reeds vroeger tot buiten de grenzen bekend hadden gemaakt, werden behouden.

De leertijd is bepaald op vier jaren en het plan is verdeeld naar vier faculteiten.

1. Boschproductie.
2. Bosch-economie.
3. Bosch-technologie.
4. Bouw- én Werktuigkunde in verband met Bosch-exploitatie.

De afgestudeerden worden geplaatst als directeur van boschdistricten (houtvester), als directeur van fabrieken van houtverwerking, bij het proefstation, bij de centrale leiding, bij den transportdienst en den verkoop of bij de studie-afdeeling welke de verdere beheers- en exploitatieplannen samenstelt.

In het jaar 1930—1931 waren 1280 studenten ingeschreven.

Wat *het beheer* betreft, zoo zijn eveneens grondige wijzigingen doorgevoerd. Tot het jaar 1930 bestonden er twee afdelingen die ieder vrijwel zelfstandig werkten en herhaaldelijk met elkaar in botsing kwamen n.l. het eigenlijke beheer en een afdeling voor de exploitatie en verkoop. De wet van 25 Februari 1930 maakte daaraan een einde en stichtte de z.g. „*Lespron*”, Algemeene Administratie voor de Houtindustrie. De *Lespron* staat direct onder den „*Opperste Raad voor de Volkswelvaart*” en is samengesteld uit verschillende afdelingen onder een centrale leiding. Deze afdelingen zijn :

1. Administratie en Leiding.
2. Staatsboschbeheer.
3. Houttransport.
4. Industrie van het hout.
5. Boschbouw-Academie en Proefstation.

De vroegere boschdistricten kwamen te vervallen en werden, in hoofdzaak op grond van economische inzichten, vervangen door andere bedrijfseenheden, de z.g. „*Lespronchosiï*”. Voorloopig werden deze districten nog te groot genomen, daar geschoold personeel ontbrak. In de buurt van Leningrad zijn zij 78.000 tot 500.000 ha groot en elders, zooals

in Siberië, nog veel grooter en veelal zelfs nog niet omgrensd.

Op het oogenblik zijn bij den dienst nog buitenlanders en niet-leden der Communistische Partij werkzaam, maar de leiding der districten en de centrale dienst staan onder leden der partij. In 1934 komen de eerste afgestudeerden der Academie beschikbaar en worden zij aan de huidige leiders toegevoegd om na eenige jaren de leiding van kleinere bedrijfs-eenheden op zich te nemen. Verwacht mag worden dat aldus geleidelijk een zekere intensivering plaats zal vinden.

De industrialisatie van den boschbouw hangt in hooge mate af van de transportgelegenheid. Men berekent dat heden slechts 12.7 % der kapbare bosschen voldoende dicht bij vlotbare rivieren en spoorwegen gelegen is om een exploitatie mogelijk te maken. De gemaakte plannen omvatten een verdere 36.7 % om zoo snel mogelijk binnen het bereik te brengen. Vooreerst zijn daarvoor de werkzaamheden gericht op de opening der Noordelijke gedeelten van Europeesch Rusland, Wologda-Archangel en Leningrad-Murmansk. Aan de bestaande transportgelegenheden worden vele nieuwe toegevoegd. Zoo ligt een project klaar voor een reusachtig groot kanaal dat de Wolga met de Don verbinden moet en is men reeds bezig met den bouw van spoorwegen, o.a. Uist-Gotlas. Maar ook in Siberië is men reeds een jaar of wat bezig. Zoo wordt b.v. vermeld dat een vliegdiens en radionet den toestand der rivieren Oby en Jenissei onderzoekt en kenbaar maakt, zoodat zelfs door de zee ten Zuiden van Nova-Zembla in 1931 reeds 46 schepen met hout geladen geëxporteerd konden worden naar de Vereenigde Staten. De paar zomermaanden stellen den dienst in staat om de verschepingen snel te doen geschieden mits men voortdurend den toestand van het ijs kent en beschikt over ijsbrekers waarvan de Sovjet bijzonder goede modellen schijnt te bezitten.

Voortdurend wordt gewerkt aan de uitbreiding der plannen en daar de Opperste Raad in het Russische bosch het machtigste middel ziet om zich van contanten te voorzien voor de verdere ontwikkeling van het land en de economische ontwrichting van de kapitalistische wereld, kan verwacht worden dat deze bosch-exploitatie snel stijgende hoeveelheden hout op de wereldmarkt zal brengen.

De laatste jaren heeft zich nog een soort onderafdeeling bij dezen dienst ontwikkeld, welke ten doel heeft om overal in het buitenland snel op de hoogte te komen van de nieuwste uitvindingen. Zoowel naar moderne fabrieken als naar de Universiteiten over de geheele wereld zijn menschen gezonden om de Sovjet op de hoogte te stellen van al datgene wat nut kan hebben voor de bosch-exploitatie in Rusland.

Gaan wij een en ander na vanuit de aldus bedreigde kapitalistische wereld dan kan men concludeeren dat hier werkelijk sprake kan zijn van een algemeene ontwrichting van

den wereldhandel in hout *als* de Sovjet er in slaagt de exploitatie vol te houden op de basis van slavernij, althans met arbeiders die niet méér ontvangen dan het allernoodigste om in leven te blijven. Per slot moet nog blijken of zelfs met dit lage loon, maar met groote uitgaven voor het transport de zaak voldoende efficiënt is te regelen om op den duur te concurreeren tegen producenten die wel hooger loon moeten geven maar die beschikken over veel goedkooper transportmiddelen, zooals b.v. Finland.

De Sovjetrepublieken mogen naar binnen een communis-tische samenleving nastreven, zij staan tegenover het buitenland feitelijk als een machtig warenhuis tegenover kleine, elkaar bestrijdende winkeltjes. Maar ook zoo'n warenhuis blijft afhankelijk van de factoren die den handel beheerschen en die heden door maatregelen van bescherming, als tarieven, grenzen gaan stellen aan den invoer, waarbij nog komt dat deze lage prijzen wel een tijdlang door zoo'n machtig concern zijn vol te houden maar ten slotte moeten meer efficiënte bedrijven het winnen. Een sterk dalend wereldverbruik roept een overproductie te voorschijn die wel tijdelijk door opslag of brand is te verwijderen maar die dan toch een grens stelt aan den verderen uitbouw. Zelfs heden zijn nog concurrenten aan de markt. Dit moet de Sovjet per slot gaan bemerken en zal een groote rem zijn bij de uitvoering der geweldig dure plannen die voor deze exploitatie zijn ontworpen. Het is zelfs de vraag of de Lespron van de voor haar overgehouden middelen heden reeds die uitvoering kan financieren, want het Volkscommissariaat neemt voor den stedelijken opbouw, onder druk van het daar aanwezige machtige proletariaat allereerst de grootste portie der inkomsten die zij van het buitenland kan machtig worden en zeer waarschijnlijk zal er voor de „Lespron" bij zoo'n treurigen wereldhandel niet veel overschieten. Verder is het de vraag of de voorgenomen ver gaande intensivering in de richting van houtverwerkende fabrieken niet veel meer kosten zal dan zij ooit kan opleveren. Kapitalistisch gezien, en de Lespron is tegenover het buitenland niets anders als een zuiver kapitalistische onderneming, is een land als Rusland voorloopig niet anders als zeer extensief te exploiteeren en de algemeene ervaring leert ons dat de fout van te ver gaande intensivering zich altijd zeer hevig wreekt door groote verliezen. Het kon zijn dat meer kapitaal door de Lespronplannen verslonden zal worden dan de wereldwaarde van haar product bedraagt. Binnenslands moge het geld een andere rol spelen en moge de handel op kunstmatige wijze aan andere wetten gehoorzamen, de consument buiten Rusland blijft de beste kwaliteit en de laagste prijs zoeken en zal die ongetwijfeld in veel gevallen nog vinden bij producenten die van nature goedkooper voortbrengen. En het blijft de vraag of het geweldige leger van

boscharbeiders en beambten op den duur genoeg zal nemen met de vergoeding die zij heden krijgen. Juist de nu reeds toegestane stijging van die vergoeding in den vorm van méer levensonderehouding zal de vraag en wellicht den eisch naar méer loon toeneemen en daarmee den tijdelijken factor van laag loon uitschakelen waardoor het geheele „Warenhuis” failliet moet gaan. En de val moet des te grooter zijn naarmate de organisatie de grens van een natuurlijke extensiviteit overschreden heeft.

Te bedenken valt verder of de veel sneller groeiende tropische bosschen in het algemeen gezien niet goedkoper kunnen voortbrengen, maar daar staat weer tegenover dat ook zij ver van den consument af liggen en dat Rusland het veel meer gevraagde naaldhout bezit.

Daargelaten dat de Lesproncijfers juist zijn is toch wel te besluiten dat de ontwikkeling van de Russischen bosch-exploitatie een der belangrijkste factoren is die de wereld beheerschen omdat van haar slagen of mislukken feitelijk het lot van de Sovjet afhangt. De Communistische Partij in Rusland ziet in haar boschbezit het machtigste wapen om zich in de wereld te handhaven en zelfs die wereld te overwinnen. Weer eens speelt aldus het bosch een beslissende rol in den ontwikkelingsgang der menschheid.

UIT DE DAGBLADEN.

Alg. Handelsblad, 22 April 1933.

VRIJWILLIGE ARBEIDSDIENST.

Herstel van schade aan de bosschen.

President Roosevelt heeft naar Reuter meldt, een plan ontworpen ter bestrijding van de werkloosheid, waardoor men hoopt 250.000 werkloozen aan het werk te krijgen.

Zij die zich hiervoor opgegeven hebben, worden ingedeeld in het „Forestry Conservation Corps” en hun taak is de schade te herstellen, welke in vroeger tijden door de houthakkers in de groote bosschen is aangebracht. De organisatie zal op militaire leest geschoeid zijn. De werkloozen worden ondergebracht in kampen en wie voor zes maanden teken krijgt legerkleeding en wat hij verder noodig heeft. De aldus in dienst gestelden verdienen 50 gulden per maand, doch moeten dit bedrag grotendeels afstaan aan degenen, voor wie zij eventueel te zorgen hebben. Door het Roode Kruis, de Y.M.C.A. en andere organisaties wordt overwogen in de kampen voor ontspanning en leerzame voordrachten te zorgen.
